

Undervisningsministeriet

Notat nr. 9

9. april 2011

Notat om ophavsret til ordblindehjælpemidler.

Indledning

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte bevilger som led i SPS ordningen it-hjælpemidler til ordblinde i form af såkaldte "IT-startpakker". Pakkernes indhold varierer lidt efter uddannelsesområde, men de indeholder programmer, der kan understøtte læsningen med talesyntese og stavningen med et ordforslagsprogram.

Efter den gældende ordning får elever, der får tildelt en IT-startpakke, stillet et hjælpemiddel til rådighed, der skal tilbageleveres. Eleven kommer dermed ikke til at eje den pågældende pc med indlagte programmer. Eleven har brugsret til programmerne i henhold til de aftaler, som styrelsen har indgået med leverandøren.

Muligheden for at beholde hjælpemidlet ved overgang til anden uddannelse

Det følger af sektoransvarsprincippet, at den myndighed, som har ansvaret for at levere ydelser til borgeren i almindelighed, har en tilsvarende forpligtelse til at sikre og finansiere, at disse ydelser er tilgængelige for mennesker med en funktionsnedsættelse. Der kan være forskellige regler på det statslige og det kommunale område. På baggrund af reglerne på det statslige område vejleder Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte skoler og uddannelsesinstitutioner til at lade elever og studerende beholde deres hjælpemidler, hvis de fortsætter på en uddannelse, som også hører ind under en af styrelsens støtteordninger. Tilsvarende vil regelsættet i kommunerne være styrende for mulighederne for at overføre hjælpemidler på det kommunale område.

En løsning, som går på tværs af de ansvarlige sektorer, kræver formentlig omfattende lovændringer og megen planlægning for at kunne implementeres. Især overgangen fra kommunalt til statsligt system udgør en udfordring, da der i dag er en række forudsætninger bundet i de indkøb, som henholdsvis kommune og stat foretager, således at programmer indkøbt af staten ikke umiddelbart må anvendes i kommunalt regi og omvendt. Løsningen må ses som et opgør med sektoransvarsprincippet.

Problemet kan dog muligvis løses, hvis ejerskabet til programmerne overgår til brugeren, når de udleveres. Det kan ikke udelukkes, at indkøbsprisen da bliver højere.

En løsning med at lade hjælpemidler følge den enkelte hele livet kræver ud over en løsning af licensproblematikken også et tydeligt ansvar for, hvilken instans, der

skal vurdere behovet for støtte (afdækning af funktionsnedsættelsen), samt hvilken myndighed der har finansieringsansvar for hjælpemidler.

I den forbindelse skal det påpeges, at behovet for støtte vil kunne ændre sig gennem livet; det vil for den enkelte kunne være forskelligt afhængigt af, om borgeren er under uddannelse (og på hvilket niveau) eller i erhverv. Endelig skal det afklares, hvilken instans der har ansvar for, at hjælpemidlerne kan blive repareret. Der er ikke på nuværende tidspunkt konkrete overvejelser om at etablere en sådan løsning, idet gevinsterne ikke ses at stå mål med ulemperne.